

Aan:

Z.E. Minister van Buitenlandse Zaken Tom Berendsen

Z.E. Minister van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking Sjoerd Sjoerdsma

Uitsluitend via e-mail t.a.v. mevrouw P. Brantjens, Directoraat Zuidoost Azië

Betreft: Urgentie ontbossingsproject Zuid-Papua en intimidatie rondom documentaire en Papoea-activiste Yasinta Moiwend

Leiden, 4 juni 2026

Hooggeachte heer Berendsen, hooggeachte heer Sjoerdsma,

Met deze brief vraagt Stichting Samenwerkende Organisaties voor West Papua (SOWP)¹ uw dringende aandacht voor de situatie in Merauke, Zuid-Papua, waar het Indonesische Merauke Food & Energy Estate-project als 'Proyek Strategis Nasional' (Nationaal Strategisch Project, hierna: "PSN") wordt geïmplementeerd. Volgens mensenrechtenorganisaties in Indonesië, West Papua² en ook daarbuiten op internationaal niveau groeit dit project uit tot potentieel het grootste ontbossingsproject ter wereld (ruim de helft van Nederland). Dit gaat gepaard met ernstige mensenrechtenschendingen.

Grootste ontbossingsproject ter wereld

In de provincie Zuid-Papua dreigt ruim 2,5 miljoen hectare tropisch regenwoud, savanne en moerasgebied te verdwijnen ten behoeve van industriële plantages voor rijst, palmolie en bio-ethanol. De Indonesische overheid presenteert het project - na een reeks mislukte implementaties - opnieuw als bijdrage aan voedsel- en energiezekerheid. Echter, in de praktijk raakt het rechtstreeks aan fundamentele rechten van Inheemse Papoea-gemeenschappen.

De uitvoering gaat gepaard met grootschalige militaire inzet³, mensenrechtenschendingen en leidt tot ernstige aantasting van ecosystemen met uitzonderlijke biodiversiteit. Voor Papoea-gemeenschappen, waaronder de Marind-Anim, Yei en Awyu, betekent dit een directe bedreiging van

¹ SOWP vertegenwoordigt 11 organisaties en zet zich in om de fundamentele mensenrechten en vrijheden in West Papua te waarborgen door bewustwording te vergroten, kennis te delen en samen te werken met partnerorganisaties. Zie www.sowp.nl en www.papoeahuis.nl

² Met West Papua wordt aangeduid de westelijke helft van het eiland Nieuw-Guinea, voormalige Nederlandse kolonie en sinds 1963 onderdeel van de Republiek Indonesië.

³ Uit het onderzoek van Project Multatuli blijkt dat rond 2025 er 1 soldaat per 100 inwoners is in West Papua. Dit is een groot verschil met het Indonesisch gemiddelde van 1 soldaat op 696 burgers. Zie <https://projectmultatuli.org/perang-yang-timpang-83-000-pasukan-organik-tni-polri-dalam-agenda-kekerasan-indonesia-di-papua>

hun land, bestaanszekerheid en spirituele band met hun voorouders. Hun verzet is vreedzaam, toch neemt de druk en intimidatie door het leger en politie zichtbaar toe.

Intimidatie rondom vertoning documentaire *Pesta Babi*

SOWP maakt zich ernstig zorgen over berichten over ontbossing, landonteigening zonder vrije, voorafgaande en geïnformeerde toestemming (FPIC), intimidatie van gemeenschappen, de toenemende militarisering rond het Merauke-PSN project en druk op en intimidatie van mensenrechtenverdedigers. Onze zorgen zijn versterkt door de controverse en intimidatie rond de vertoning van de recente verschenen documentaire [Pesta Babi \(Varkensfeest\)](#) in West Papua en andere delen van Indonesië. De documentaire brengt de desastreuze impact van het Merauke-PSN project pijnlijk in beeld: Papoea-gemeenschappen getuigen van landverlies en intimidatie vanuit betrokken bedrijven en het leger. Via lokale Papoea-partnerorganisaties en leden van onze Raad van Advies in West Papua hebben wij verontrustende berichten ontvangen over het verstoren en verhinderen van vertoningen van de documentaire door politie en leger. (Zie Volkskrantartikel [“Kritische docu over Papoea wordt stiekem gekeken in Indonesië: ‘Ik hoop dat dit een wake-upcall is’](#), verschenen op 27 mei 2026 en op dezelfde datum het [nieuwsitem van Aljazeera](#)). Deze praktijken raken ook aan de vrijheid van meningsuiting, persvrijheid en het recht van burgers om geïnformeerd debat te voeren rondom dit ontbossingsproject. Vanwege de intimidatie is de film sinds 22 mei jl. vrijgegeven via YouTube en nu al meer dan 13 miljoen keer bekeken.

Zorgen over Yasinta Moiwend

In het bijzonder vragen wij uw aandacht voor Papoea-activiste Yasinta Moiwend van de Marind-Anim-gemeenschap. Als een van de centrale personen in *Pesta Babi* was zij getuige van schepen volgeladen met honderden graafmachines, begeleid door militairen – de eerste levering van in totaal 2.000 machines voor dit megaproject. Haar getuigenis onderstreept de schaal, de snelheid en de dreiging waarmee haar gemeenschap wordt geconfronteerd.

Haar familie heeft verklaard dat zij al ruim anderhalve week geen contact meer met haar hebben: Zij vrezen voor intimidatie en beïnvloeding. Moiwend is op zaterdag 23 mei jl. - vermoedelijk onder dwang - vanuit haar dorp Wanam door leden van politie en leger meegenomen naar Jakarta. Daar heeft zij samen met een raadsman, Hamonangan Daulay, bij de politie van Jakarta Metro Jaya aangifte gedaan wegens vermeende schending van de Indonesische wet inzake persoonsgegevens.⁴ Daarnaast circuleert op sociale media een video-verklaring waarin zij stelt geen toestemming te hebben gegeven voor haar deelname aan *Pesta Babi*. Omdat hierover tegenstrijdige verklaringen bestaan, is juist onafhankelijk, transparant en veilig onderzoek nodig.

⁴ Zie voor de chronologie en verklaring familie: <https://en.tempo.co/read/2106282/todays-top-3-news-family-loses-contact-with-papua-activist-yasinta-moiwend> en <https://jubi.id/pacnews/2026/family-of-yasinta-moiwend-issues-clarification-alleges-mama-sinta-was-taken-away-calls-for-witness-protectin-and-human-rights-agencies-to-intervene/>

De familie van Yasinta Moiwend heeft het Indonesische **Bureau voor de Bescherming van Getuigen en Slachtoffers (LPSK)**, de **Nationale Commissie voor de Mensenrechten (Komnas HAM)** en de **Nationale Commissie tegen Geweld tegen Vrouwen (Komnas Perempuan)** verzocht direct toezicht te houden op haar verblijfplaats en veiligheid. Daarnaast heeft de familie opgeroepen haar onmiddellijk te laten terugkeren naar haar kinderen en familie.

Dringend verzoek

SOWP doet dan ook een dringend beroep op u om uw Indonesische ambtgenoten minister van Buitenlandse Zaken Sugiono en minister van Handel, Budi Santoso, met klem te verzoeken om naleving van mensenrechten, klimaatverplichtingen, biodiversiteitsbescherming en de rechten van de Inheemse Papoea's.

Concreet verzoeken we u:

1. Aan te dringen op onafhankelijk onderzoek naar intimidatie en de situatie rond Yasinta Moiwend, met betrokken partijen Komnas HAM, LPSK en waar mogelijk VN-mensenrechtenmechanismen;
2. Aan te dringen op openbare, veilige vertoningen van de film Pesta Babi en de daaropvolgende discussiebijeenkomsten, zonder intimidatie of verstoring, met volledige eerbiediging van fundamentele mensenrechten en vrijheden;
3. Te vragen om volledige toegang tot Merauke voor journalisten, mensenrechtenwaarnemers en maatschappelijke organisaties.

Daarnaast verzoeken we u om:

4. Onafhankelijk onderzoek te laten instellen naar de mogelijke directe en indirecte betrokkenheid van grote Indonesische en internationale agro-industriële conglomeraten bij het Merauke-PSN project, waaronder specifiek aandacht voor Wilmar International en aan Wilmar gelieerde ondernemingen. Wilmar heeft aantoonbare Europese en Nederlandse aanwezigheid via onder meer Wilmar Europe Holdings B.V., Wilmar Europe Trading B.V. en Wilmar Oleochemicals B.V. in Rotterdam en de Rotterdamse haven;
5. Om in EU-verband te bevorderen dat publieke steun, handelsbevordering, exportkredietverzekering en investeringen voor bedrijven of sectoren die aan het Merauke-PSN project raken, worden opgeschort zolang niet onafhankelijk is vastgesteld dat zij niet bijdragen aan ontbossing, landonteigening, schending van FPIC of druk op Papoea-gemeenschappen in Zuid-Papua.

Een dergelijk onderzoek is noodzakelijk omdat meerdere betrouwbare bronnen wijzen op complexe bedrijfsstructuren en indirecte zeggenschap- of netwerkrelaties rond het project. Juist die indirecte betrokkenheid moet transparant worden gemaakt, voordat Nederland of de Europese Unie verdere economische samenwerking faciliteert dan wel financiert.

De situatie in West Papua is, ook los van het PNS Merauke project, ernstig en explosief, en vraagt om onmiddellijke aandacht voor deze structureel genegeerde bewoners van vm. Nederlands Nieuw-Guinea.

Wij vragen u om een spoedige reactie over welke concrete stappen u zet tot bovenstaande verzoeken. Wij zijn uiteraard beschikbaar voor meer informatie of een gesprek.

Hoogachtend,

in afwachting van uw reactie,

[Redacted signature]

Fadjar Schouten-Korwa

Voorzitter

[Redacted signature]

Vien Sawor

Directeur

CC: Voorzitters en leden Vaste Kamercommissies Buitenlandse Zaken en Buitenlandse Handel & Ontwikkelingssamenwerking, Tweede Kamer

Stichting Samenwerkende Organisaties voor West Papua

Cobetstraat 7, 2313 KA Leiden | www.sowp.nl | KvK registratie nummer 92612644

Fadjar Schouten-Korwa (zij/haar) | Voorzitter | E: fadjarschoutenkorwa@sowp.nl | M: +31(0)6 38187277

Vien Sawor (zij/haar) | Directeur | E: viensawor@sowp.nl | M: +31(0)6 49240979

Steun ons en help mee met het bouwen van het Papoeahuis. Doneren kan op bankrekening: NL40 TRIO 0320829243